

U S T A W A

z dnia 3 lutego 1995 r.

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym

Art. 1.

W ustawie z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz.U. z 1991 r. Nr 89, poz. 403 oraz z 1994 r. Nr 90, poz. 419) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po wyrazach "które wywołują" dodaje się wyrazy "lub mogą wywołać";

2) w art. 2:

a) w pkt 1 po wyrazach "działalność gospodarczą" dodaje się wyrazy "albo organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627)",

b) w pkt 3 lit.a) otrzymuje brzmienie:

"a) umowy zawierane między podmiotami gospodarczymi, między związkami tych podmiotów oraz między podmiotami gospodarczymi i związkami, albo niektóre postanowienia tych umów,"

c) po pkt 7 dodaje się pkt 8-10 w brzmieniu:

"8) konkurentach - rozumie się przez to podmioty gospodarcze, które wprowadzają lub mogą wprowadzić, albo nabywają lub mogą nabyć, w tym samym czasie i na tym samym rynku, towary takie same lub inne, jeżeli przez ich odbiorców uznane są za substytuty,

9) przeciętnym wynagrodzeniu - rozumie się przez to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, za ostatni miesiąc kwartału poprzedzającego dzień wydania decyzji Urzędu Antymonopolowego, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów,

10) przychodzie - rozumie się przez to 1/12 przychodu uzyskanego w roku podatkowym poprzedzającym dzień wydania decyzji Urzędu Antymonopolowego, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych lub od osób fizycznych.";

3) art. 3 otrzymuje brzmienie:

"Art. 3. 1. Ustawa nie narusza praw wyłącznych wynikających z przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności przepisów o wynalazczości, zna-

kach towarowych, wzorach zdobniczych, ochronie topografii układów scalonych, prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz porozumień zawieranych przez pracowników i związki zawodowe z pracodawcami, mających na celu ochronę praw pracowniczych.

2. Ustawę stosuje się do:

- 1) umów licencyjnych i innych aktów wykonywania praw wyłącznych wymienionych w ust. 1,
- 2) umów dotyczących informacji technicznych lub technologicznych nie ujawnionych do wiadomości publicznej, do których podjęto niezbędne działania w celu zachowania ich poufności,

jeżeli skutkiem tych umów jest nieuzasadnione ograniczenie swobody działalności gospodarczej stron oraz istotne ograniczenie konkurencji na rynku.";

4) w art. 4:

- a) skreśla się ust. 1,
- b) skreśla się oznaczenie ust. 2 oraz wyraz "również", a po wyrazach "porozumienia polegające" dodaje się wyraz "w szczególności";

5) w art. 5 po pkt 5 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

- "6) narzucanie uciążliwych warunków umów, przynoszących podmiotowi gospodarczemu narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści,
- 7) uzależnianie zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia nie związanego z przedmiotem umowy, którego nie przyjęłaby lub nie spełniłaby mając zapewnioną możliwość wyboru.";

6) w art. 6 po wyrazach "są one niezbędne" dodaje się wyrazy "ze względów techniczno-organizacyjnych lub ekonomicznych";

7) w art. 8:

- a) w ust. 1 zdanie drugie skreśla się,
- b) w ust. 3 po wyrazach w nawiasie "poz. 195" dodaje się przecinek i wyrazy "z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1993 r. Nr 11, poz. 50 oraz z 1994 r. Nr 111, poz. 536";

8) w art. 10:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy "wydanych na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 oraz art. 9",
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Do postanowień Urzędu Antymonopolowego, od których służy zażalenie, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2, z tym że zażalenie wnosi się w terminie 7 dni.";

9) w tytule rozdziału 3 skreśla się wyraz "organizacyjnych";

10) art. 11 otrzymuje brzmienie:

"Art. 11. 1. Zamiar łączenia podmiotów gospodarczych, w wypadkach określonych w ust. 2 i 3, podlega zgłoszeniu Urzędowi

Antymonopolowemu w terminie 14 dni od dokonania czynności, z którą ustawa wiąże ten obowiązek.

2. Wynikający z ust. 1 obowiązek zgłoszenia zamiaru łączenia dotyczy:
 - 1) połączenia podmiotów gospodarczych, których łączna wartość rocznej sprzedaży towarów - w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru łączenia - przekracza 5 milionów ECU,
 - 2) nabycia lub przejęcia w posiadanie przez podmiot gospodarczy, jednorazowo lub wielokrotnie w ciągu 12 kolejnych miesięcy, zorganizowanej części mienia innego podmiotu gospodarczego, jeżeli łączna wartość tego mienia przekracza 2 miliony ECU,
 - 3) objęcia lub nabycia akcji albo udziałów innego podmiotu gospodarczego, powodującego osiągnięcie lub przekroczenie 10%, 25%, 33% lub 50% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników, jeżeli łączna wartość rocznej sprzedaży towarów obu podmiotów - w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru - przekracza 5 milionów ECU,
 - 4) objęcia lub nabycia przez instytucje finansowe, dla których obrót papierami wartościowymi jest przedmiotem działalności gospodarczej, akcji lub udziałów innego podmiotu gospodarczego, powodującego osiągnięcie lub przekroczenie 10%, 25%, 33% lub 50% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników, jeżeli łączna wartość rocznej sprzedaży towarów podmiotu nabywanego - w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru - przekracza 5 milionów ECU, chyba że objęcie albo nabycie akcji lub udziałów dokonane zostało z zamiarem zbycia ich przed upływem 1 roku i z równoczesnym niewykonywaniem do tego czasu praw wynikających z posiadania akcji lub udziałów, poza prawem do dywidendy oraz prawem zbycia akcji lub udziałów,
 - 5) objęcia przez tę samą osobę funkcji dyrektora, wicedyrektora, członka zarządu, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej albo głównego księgowego w konkurujących ze sobą podmiotach gospodarczych, jeżeli łączna wartość rocznej sprzedaży towarów - w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru - przekracza 5 milionów ECU,
 - 6) przejęcia w inny sposób, bezpośrednio lub pośrednio, kontroli nad innym podmiotem gospodarczym, jeżeli łączna wartość rocznej sprzedaży towarów - w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru - przekracza 5 milionów ECU.

3. Obowiązek zgłoszenia zamiaru łączenia banków, w zakresie określonym w ust. 2, dotyczy banków, jeżeli łączna wartość ich funduszy własnych przekracza 50 milionów ECU na koniec roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru łączenia.
4. Łączna wartość rocznej sprzedaży towarów, o której mowa w ust. 2, obejmuje zarówno sprzedaż dokonywaną przez podmiot dominujący, jak i zależny w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 22 marca 1991 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych (Dz.U. z 1994 r. Nr 58, poz. 239, Nr 71, poz. 313 i Nr 121, poz. 591).
5. Wartość ECU, wymieniona w ust. 2 i 3, podlega przeliczeniu na złote według kursu kupna walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski:
 - 1) z ostatniego dnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 3-6 oraz w ust. 3,
 - 2) z dnia poprzedzającego zgłoszenie zamiaru nabycia mienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.
6. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do nabywania akcji dopuszczonych do publicznego obrotu.
7. Zgłoszenia zamiaru łączenia podmiotów gospodarczych dokonują organy podmiotów gospodarczych, o których mowa w art. 11e.
8. Zgłoszenie zamiaru łączenia powinno zawierać informacje dotyczące wpływu łączenia na zmianę pozycji podmiotów gospodarczych i jego skutków dla konkurencji, a zwłaszcza:
 - 1) rodzaj, przyczynę i zakres łączenia podmiotów gospodarczych,
 - 2) dane charakteryzujące podmioty gospodarcze uczestniczące w łączeniu, ich związki z innymi podmiotami gospodarczymi oraz zakres i obszar ich działania,
 - 3) udział podmiotów gospodarczych w poszczególnych rynkach.";

11) po art. 11 dodaje się art. 11a-11e w brzmieniu:

"Art. 11a. 1. Urząd Antymonopolowy może:

- 1) zwrócić w terminie 14 dni zgłoszenie zamiaru łączenia, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w art. 11 ust. 8 oraz warunków, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru łączenia i przekształcenia podmiotów gospodarczych,
- 2) wezwać zgłaszającego zamiar łączenia do usunięcia wskazanych braków w zgłoszeniu lub uzupełnienia niezbędnych informacji, z pouczeniem, że bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu może spowodować nałożenie kary pieniężnej w myśl art. 16 ust. 2 pkt 1.

2. Urząd Antymonopolowy może również przedstawić podmiotom gospodarczym - przed wydaniem decyzji zakazującej łączenia - warunki, na jakich łączenie może nastąpić, wyznaczając termin na ustosunkowanie się do zgłoszonej propozycji; brak odpowiedzi w terminie lub negatywne ustosunkowanie się do przedstawionych warunków skutkuje wydaniem zawiadomienia lub decyzji, o których mowa w ust. 3 i 4.
3. W wypadku braku zastrzeżeń co do zamiaru łączenia, Urząd Antymonopolowy, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, zawiadamia o tym zgłaszającego zamiar.
4. Urząd Antymonopolowy, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, może wydać decyzję:
 - 1) zakazującą łączenia podmiotów gospodarczych, jeżeli w jego wyniku podmioty te uzyskałyby lub umocniły pozycję dominującą na rynku,
 - 2) zakazującą objęcia przez tę samą osobę funkcji wymienionych w art. 11 ust. 2 pkt 5, jeżeli w wyniku tego nastąpiłoby istotne osłabienie konkurencji; domniemywa się, że istotne osłabienie konkurencji ma miejsce, jeżeli łączny udział tych podmiotów w rynku przekracza 10%.
5. W wypadku zamiaru łączenia banków Urząd Antymonopolowy, w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie, zawiadamia zgłaszającego zamiar o braku zastrzeżeń bądź w tym terminie może wydać decyzję zakazującą łączenia banków.
6. Do terminów określonych w ust. 3-5 nie wlicza się okresów oczekiwania na usunięcie braków, uzupełnienie informacji lub ustosunkowanie się do zgłoszonych przez Urząd Antymonopolowy warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2.

Art. 11b. Sąd rejestrowy, działając na podstawie odrębnych przepisów, dokona wpisu w rejestrze, jeżeli:

- 1) Urząd Antymonopolowy zawiadomi wnioskodawcę o braku zastrzeżeń co do zamiaru łączenia, o którym mowa w art. 11a ust. 3 i 5,
- 2) podmiot gospodarczy wykaże, że zamiar łączenia podmiotów gospodarczych nie podlega obowiązkowi zgłoszenia.

Art. 11c. 1. Zamiar przekształcenia spółek prawa handlowego, przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa oraz przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę gminy, podlega zgłoszeniu Urzędowi Antymonopolowemu w terminie 14 dni od dokonania czynności, z którą ustawa wiąże ten obowiązek.

2. Wynikający z ust. 1 obowiązek zgłoszenia zamiaru przekształcenia dotyczy podmiotów, których wartość rocznej sprzedaży towarów w roku kalendarzowym poprzedzającym rok zgłoszenia tego zamiaru przekracza 5 milionów ECU.

3. Urząd Antymonopolowy może, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, wydać decyzję zakazującą przekształcenia, jeżeli spółka powstała w wyniku tego przekształcenia zachowałaby pozycję dominującą na rynku.

4. Przepisy art. 11 ust. 4, ust. 5 i 7, art. 11a ust. 1-3, ust. 5 i 6 oraz art. 11b stosuje się odpowiednio.

Art. 11d. Podmioty gospodarcze, których zamiar łączenia lub przekształcenia podlega zgłoszeniu, do czasu otrzymania zawiadomienia Urzędu Antymonopolowego o braku zastrzeżeń co do zamiaru łączenia bądź przekształcenia, lub upływu terminu na wydanie decyzji zakazującej łączenia bądź przekształcenia, są obowiązane wstrzymać się z podejmowaniem czynności, które powodują lub mogą spowodować uzyskanie bądź umocnienie pozycji dominującej na rynku przez łączące się lub przekształcane podmioty albo przez jednego z nich, chociażby czynności te nie stanowiły praktyk monopolistycznych w rozumieniu przepisów ustawy.

Art. 11e. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru łączenia i przekształcenia podmiotów gospodarczych, oraz organy podmiotów zobowiązanych do dokonania zgłoszenia zamiaru.";

12) w art. 12:

a) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"Przed wydaniem decyzji nakazującej podział przedsiębiorstwa państwowego lub rozwiązanie jednoosobowej spółki Skarbu Państwa Urząd Antymonopolowy zasięga opinii organu założycielskiego lub organu reprezentującego Skarb Państwa.",

b) w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"Przedsiębiorstwa państwowe, powstające w wyniku podziału, tworzy organ założycielski.";

13) art. 13 otrzymuje brzmienie:

"Art. 13. Przepisy art. 10 stosuje się odpowiednio do decyzji i postanowień wydanych w sprawach łączenia, przekształcenia, podziału i rozwiązania podmiotów gospodarczych oraz ograniczenia ich działalności gospodarczej.";

14) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

"Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy";

15) w art. 14:

a) w ust. 1 wyrazy "W decyzjach, o których mowa w art. 10 ust. 1," zastępuje się wyrazami "W decyzjach wydanych na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 oraz art. 9",

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, można ustalić w wysokości do 15 % przychodu ukaranego podmiotu gospodarczego.",

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do związków. W wypadku, gdy związek nie osiąga przychodu, karę pieniężną Urząd Antymonopolowy może ustalić do wysokości pięćdziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.";

16) w art. 15:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"W wypadku, gdy podmiot gospodarczy nie wykonuje decyzji, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3, art. 9, art. 11a ust. 4 i 5 oraz w art. 11c, lub wyroków sądów zmieniających taką decyzję, jest obowiązany wpłacić za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania w terminie decyzji lub wyroku sądu karę pieniężną w wysokości 1% przychodu.",

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do związków. W wypadku, gdy związek nie osiąga przychodu, karę pieniężną za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania w terminie decyzji lub wyroku sądu, Urząd Antymonopolowy ustala do wysokości pięćdziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.";

17) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

"Art. 15a. 1. Urząd Antymonopolowy może w drodze decyzji nałożyć na podmiot gospodarczy karę pieniężną do wysokości:

- 1) 1% przychodu za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 11 i art. 11c, z zastrzeżeniem pkt 3 i 4,
- 2) 15% przychodu z tytułu wykonania czynności, o których mowa w art. 11d,
- 3) 15% przychodu, jeżeli po objęciu lub nabyciu akcji bądź udziałów wykonuje prawa wynikające z tych akcji lub udziałów z naruszeniem art. 11 ust. 2 pkt 4,
- 4) 1% przychodu za każdy rozpoczęty miesiąc posiadania akcji lub udziałów po upływie roku, o którym mowa w art. 11 ust. 2 pkt 4, chyba że wykaże, iż przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wcześniej ich zbyć z powodu okoliczności, za które odpowiedzialności nie ponosi.

2. Urząd Antymonopolowy może w drodze decyzji nałożyć na osobę nie wykonującą obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 11 ust. 2 pkt 5, karę pieniężną w wysokości do pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania tego obowiązku.

3. Przepisy art. 10, art. 14 ust. 3 i art. 15 ust. 1 stosuje się odpowiednio.";

18) w art. 16:

a) w ust. 1 po wyrazach "podmiotem gospodarczym" dodaje się wyrazy "lub związkiem" oraz wyrazy "nie przekraczającą jednak jej sześciomiesięcznego" zastępuje się wyrazami "do wysokości dziesięciokrotnego przeciętnego",

b) w ust. 2:

- w pkt 1 po wyrazach " podmiotem gospodarczym" dodaje się wyrazy "lub związkiem",
- w pkt 2 wyrazy "łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmiotów gospodarczych, jeżeli nie zgłosi zamiaru, o którym mowa w art. 11 ust. 1" zastępuje się wyrazami "łączenia i przekształcenia podmiotów gospodarczych, jeżeli nie zgłosi zamiaru, o którym mowa w art. 11 i art. 11c, bądź zgłoszenie zamiaru zawiera dane i informacje nierzetelne";

19) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

- "Art. 19a. 1. Każdy podmiot gospodarczy i związek podmiotów gospodarczych, posiadający dokumenty, dane i informacje niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed Urzędem Antymonopolowym, jest obowiązany do ich udostępnienia lub przekazania Urzędowi Antymonopolowemu na jego żądanie.
2. Wynikający z ust. 1 obowiązek odnosi się również do spraw wymienionych w art. 19 ust. 1 pkt 2, 4 i 5.
3. Do wiadomości uzyskanych na podstawie ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio art. 20 ust. 4.";

20) w art. 20 w ust. 1 po wyrazie "gospodarcze" dodaje się wyrazy "oraz ich związki";

21) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

- "Art. 20a. 1. Wiadomości uzyskane w toku czynności służbowej przez pracowników Urzędu Antymonopolowego i osoby upoważnione przez ten organ objęte są tajemnicą przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli podmiot gospodarczy lub związek podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności.
2. Wiadomości, o których mowa w ust. 1, nie mogą być wykorzystane na potrzeby innych postępowań, prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Przepis ust. 2 nie dotyczy postępowań karnych prowadzonych przez organy prokuratury lub sądy, z wyłączeniem postępowań z oskarżenia prywatnego.";

22) w art. 21:

a) w ust. 1 po kropce dodaje się zdania w brzmieniu:

"Nie wszczyna się postępowania, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano stosowania praktyki monopolistycznej, upłynął rok. Odmowa wszczęcia postępowania następuje w drodze decyzji.",

b) w ust. 4 w zdaniu pierwszym wyrazy "art. 11 ust. 2" zastępuje się wyrazami "art. 11a ust. 4 i 5, art. 11c";

23) po art. 21 dodaje się art. 21a i art. 21b w brzmieniu:

- "Art. 21a. 1. Urząd Antymonopolowy na wniosek strony lub z urzędu może w niezbędnym zakresie ograniczyć pozostałym stronom prawo wglądu w materiał dowodowy załączony przez strony do akt sprawy, jeżeli udostępnienie tego

materiału groziłoby ujawnieniem istotnych tajemnic przedsiębiorstwa.

2. Urząd Antymonopolowy może w drodze postanowienia zobowiązać wnioskodawcę lub stronę, która wniosła o podjęcie czynności połączonej z kosztami, o złożenie zaliczki na poczet kosztów postępowania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia lub niewykonania tej czynności dowodowej.
3. Urząd Antymonopolowy postanowieniem rozstrzyga o kosztach postępowania.
4. W postępowaniu przed Urzędem Antymonopolowym stosuje się odpowiednio art. 98-110 i art. 235-315 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 21b. Od postanowień wydanych na podstawie art. 21a ust. 1 i 3 służy zażalenie. Przepis art. 10 stosuje się odpowiednio."

Art. 2.

1. Do stosunków prawnych dotyczących przeciwdziałania praktykom monopolistycznym powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem art. 11-11c.
2. Postępowanie przed Urzędem Antymonopolowym wszczęte i nie zakończone ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy toczy się według przepisów tej ustawy.

Art. 3.

Prezes Rady Ministrów ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.